

INVENTARISATIE RAPPORT DZL®

Haarlem

Duurzaam Zeeuws Licht
November 2011

Gemeente Haarlem
Locatie Spaarndam

1	INLEIDING	1
2	BEVINDINGEN	3
3	ADVIES	12
4	TOT SLOT	13

BIJLAGEN

- » WERKWIJZE EN UITSLUITINGEN
- » SCHILDERADVIES
- » UITWERKING INSPECTIE

Voor u ligt het Inventarisatie Rapport (IR) van Duurzaam Zeeuws Licht (DZL®). Middels dit IR informeren wij u over de bevindingen die gedaan zijn door onze inspecteurs, tijdens de inspectie van uw DE NOOD® armaturen, waartoe u ons de opdracht heeft verleend.

Het rapport vangt aan met algemene informatie over DE NOOD, DZL® en de op de inspectielocatie aangetroffen armaturen, masten en muurarmen. In het tweede deel wordt ingegaan op de bevindingen, zoals we die ter plekke hebben aangetroffen. Het rapport wordt afgesloten met onze aanbevelingen. Als los document bij dit IR vindt u een gedetailleerde uitwerking per armatuur van al hetgeen wij tijdens onze inspectie hebben opgemerkt, samen met diverse afbeeldingen hiervan.

Na een persoonlijke bespreking van dit rapport zullen wij u een versie overhandigen waarbij we, vanuit het oogpunt van duurzaamheid, ervoor kiezen de gedetailleerde uitwerking slechts digitaal beschikbaar te stellen.

Wij verwachten dat u met dit IR in de hand in staat zult zijn uw beleid t.a.v. uw klassieke verlichting voor de komende periode onderbouwd vast te stellen. Gaarne zijn wij bereid hierover met u ook in de toekomst in overleg te treden.

Marcel van Wersch
Duurzaam Zeeuws Licht

DUURZAAM ZEEUWS LICHT

DZL® is een zusteronderneming van DE NOOD en lid van DE NOOD Group B.V. DZL® biedt additionele diensten aan bij DE NOOD® producten. Hierbij heeft DZL® voor ogen om op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze professioneel maatwerk aan haar klanten te bieden, zodat zij kunnen genieten van een optimale licht- en sfeerbeleving.

De diensten van DZL® zijn er op gericht DE NOOD® armaturen optimaal tot hun recht te laten komen. Omdat DZL® als geen ander weet dat iedere klant zijn eigen unieke kenmerken en wensen heeft, is de dienstverlening volledig flexibel en is iedere overeenkomst met een klant maatwerk.

Eén van de diensten van DZL® is Inventarisatie en Beheer. Vanuit die dienstverlening is het Inventarisatie Rapport ontwikkeld.

Voor meer informatie over Duurzaam Zeeuws Licht, kijk op www.DuurzaamZeeuwsLicht.nl

WIE IS DE NOOD?

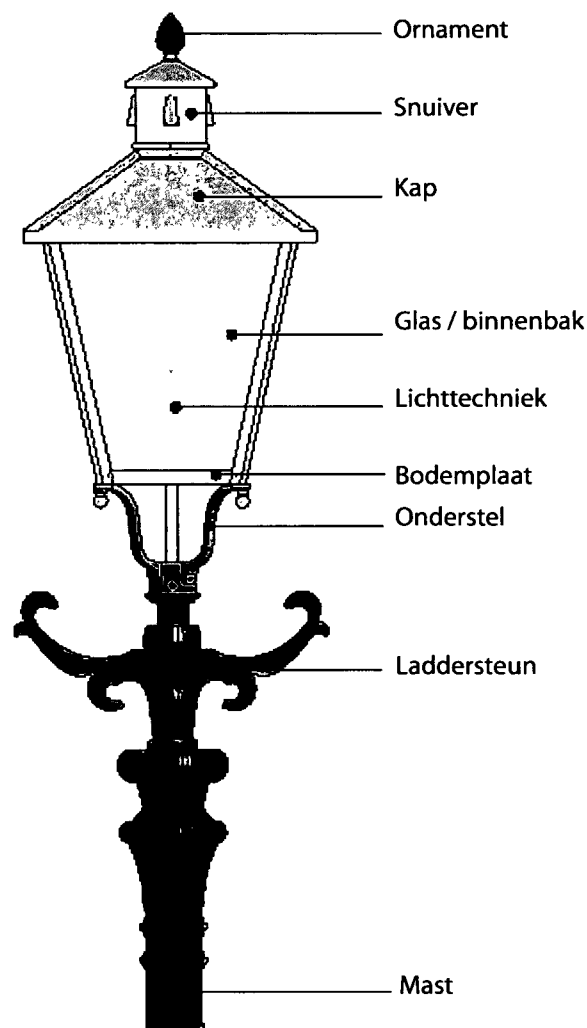
DE NOOD is al meer dan 85 jaar dé producent van exclusieve buitenverlichting, waarbij gebruik wordt gemaakt van hoogwaardige materialen als koper, messing en brons. Zij combineert ambachtelijk werk en traditie met moderne, innovatieve lichttechnieken en materialen. Hierdoor hebben deze armaturen een zeer hoge kwaliteit en lange levensduur.

De armaturen van DE NOOD zijn te vinden in vrijwel alle gemeentes in Nederland. Veelal op locaties waar openbare verlichting naast functionaliteit en veiligheid ook sfeer moet brengen. Zoals ze bij DE NOOD vaak zeggen: "het is verlichting voor 's nachts en overdag"

Uiteraard heeft DE NOOD ook haar bijdrage geleverd aan moderne en hedendaagse verlichtingsprojecten. Voorbeelden hiervan zijn in heel Nederland en daarbuiten te vinden. Denk hierbij aan verlichting in moderne stadswijken, rond musea en andere ambitieuze bouwprojecten, die door provincies, gemeenten of projectontwikkelaars worden gerealiseerd. In veel gemeenten in Nederland bepalen de lantaarns van DE NOOD het straatbeeld.

Kijk voor meer informatie over DE NOOD, op www.DENOOD.nl

DE TAAL VAN DE ARMATUREN

Op 27 oktober jongstleden hebben onze inspecteurs de plaats Spaarndam in de Gemeente Haarlem bezocht. Zij hebben daar een aantal klassieke armaturen geïnspecteerd. Deze armaturen zijn op voorhand doorgegeven door de gemeente. Een exact overzicht van het aantal armaturen was vooraf beschikbaar. Het door de Gemeente genoemde aantal van 87 armaturen is dan ook daadwerkelijk aangetroffen en geïnspecteerd.

UW ARMATUUR

De Leidse Kap

De Leidse Kap stamt uit de negentiende-eeuwse periode van de gasverlichting. De Leidse Kap is de kleine variant van de Haagse Kap. Dit strak gevormde model wordt ook wel met meerdere tegelijk op één mast aangebracht. In deze lantaarn kunnen diverse moderne lichttechnieken worden ingebouwd.

Haagse Kap

De Haagse Kap is een replica van de negentiende-eeuwse gaslamp met op de kap een vierkante snuiver met vlamknop. De Haagse Kap wordt veel toegepast als straatverlichting. Deze armatuur wordt geplaatst op een gietijzeren Haagse Mast. De lichtpunthoogte is dan ongeveer 3,75 meter. In deze lantaarn kunnen diverse moderne lichttechnieken worden gemonteerd.

Afbeelding 1 | Model Hollandse Kap

UW MUURARM/MAST

Haagse Mast

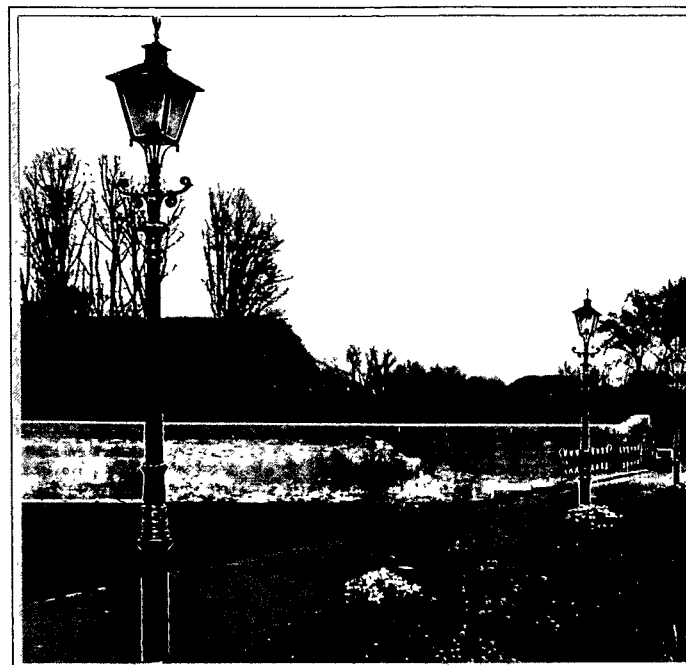
De klassieke gietijzeren mast, die in de negentiende eeuw gebruikt werd voor de openbare verlichting met gaslantaarns, wordt veel toegepast in combinatie met onder andere de Haagse, Hollandse en Leidse Kap.

Het gietijzer is van de samenstelling GG20 voor de standaard mast. De Haagse mast kan ook geleverd worden in nodulair gietijzer (GGG50) met als groot voordeel dat deze masten niet kunnen breken. De hoogte van mast is 310 cm, met een grondstuk van ongeveer 70 cm. Ook verkrijgbaar in verlengde uitvoering met een hoogte van 410 cm.

GLOBAAL BEELD

Algemeen

Wij zijn van mening dat de plaats Spaarndam bij uitstek geschikt is voor klassieke, historische armaturen van DE NOOD. Het karakter van de plaats, alsmede de toeristische functie rechtvaardigen openbare verlichting van een hoogwaardig niveau. Er is in de loop der tijd een consistent beleid gevoerd met betrekking tot de aanschaf van DE NOOD® armaturen waardoor het bestand van armaturen uniform is. Dit geldt ook

Afbeelding 2 | Model Leidse Kap op Haagse Mast

voor de masten en muurarmen (welke overigens niet van DE NOOD afkomstig zijn).

We kunnen niet om het feit heen dat een groot deel van het bestand sterk verouderd is, waarbij vernieuwing in de nabije toekomst onontkoombaar lijkt. Helaas hebben we ook een zeer slechte staat van een belangrijk deel van de Haagse Masten moeten constateren. Ons advies op dit moment zou zijn om deze masten te vervangen.

Tijdens onze inspectie werden we geregeld aangesproken door bewoners, deze signalen willen we u niet onthouden:

- » Onvrede met de Gemeente, voornamelijk veroorzaakt door een aan te leggen Landal park;
- » Na uitleg over onze werkzaamheden, de angst dat de klassieke verlichting zou verdwijnen;
- » Onvrede over de communicatie met de gemeente, en de behoefte aan inspraak inzake de verlichting.

Armatuur*

In Spaarndam staan twee modellen van DE NOOD. De Haagse Kap is geplaatst op masten, de Leidse Kap is geplaatst op muurarmen. Dit is een logische keuze en leidt tot consistentie in het straatbeeld. Alle armaturen zijn van het verouderde type 'Classic'. Dit houdt in dat onderhoud in het armatuur via 'een deurtje' plaatsvindt in plaats van via de scharnierende kap, welke in het vernieuwde type 'Elegance' wordt toegepast.

Bij 16 armaturen is schade geconstateerd (missende onderknoppen, kapotte beglazing, ingedeukt, kapotte deurtjes, kapotte snuiver, etc.). In één geval is het armatuur niet meer te repareren.

De ouderdom van de armaturen is nooit exact te traceren. Echter onze inspecteurs hebben met voldoende vertrouwen de door u aangeleverde gegevens kunnen bevestigen. Dit heeft wel direct als gevolg dat een groot deel van de armaturen verouderd is en in het geheel niet meer aan de door de NSVV richtlijnen voldoet. Dit houdt bijvoorbeeld in dat de armaturen niet waterdicht zijn, snel vervuilen en mede daardoor ook in de armaturen veel insecten zijn aangetroffen. Het polycarbonaat is vergeeld en de armaturen vervuild. Door het gebruik van een deurtje in plaats van een scharnierende kap is dit type onderhoudsonvriendelijker en vandalisme gevoeliger dan de nieuwe generatie armaturen. Dit type voldoet bovendien niet meer aan de huidige IP-normering.

Uw vraag of de armaturen geschikt zijn voor ombouw moet tweeledig worden beantwoord. Hoewel een grondige revisie van de armaturen in onze werkplaats en ombouw naar een Philips Fortimo LLM lamp technisch mogelijk is, is het zeer de vraag of dit economisch wenselijk is. Ombouw naar indirecte LED

is niet mogelijk, vanwege de vereiste waterdichtheid voor deze lichttechniek, welke in deze armaturen van het type 'classic' niet te realiseren is.

Masten/muurarmen

De Haagse Masten zijn grotendeels in slechte staat. De ouderdom is niet te traceren, maar ons sterke vermoeden is dat achterstallig onderhoud de reden is van de huidige staat. Sterke roestvorming, veroorzaakt door achterstallig schilderwerk, is waargenomen op de masten; dit kant tot gevaarlijke situaties leiden. Een complete renovatie van de masten is een optie, waarbij dan nog steeds het risico bestaat dat de masten onherstelbaar beschadigd zijn. Vervanging van deze masten is een andere optie. Deze laatste optie is het meest aan te bevelen.

Een deel van de masten staat scheef.

De muurarmen zijn voor ons van een onbekend model. De staat is redelijk, lichte roest, maar niets wat een grondige schilderbeurt niet zou kunnen verhelpen.

Lamp/lichttechniek

In alle armaturen zit een PLC 2pins 26W lamp. Op het gebied van energiebesparing is dan ook in absolute zin niet veel verbetering te realiseren. Door toepassing van een indirecte spiegelopties (alleen mogelijk in nieuwe armaturen) of een directe LED oplossing is nog wel een verbetering in uitstraling te realiseren.

GECONSTATEERDE DEFECTEN, SCHADES EN MOGELIJKE VERBETERINGEN

In de bijlage bij dit IR is op armatuur/mast niveau

aangegeven wat de bevindingen zijn, inclusief defecten. Hieronder volgt een overzicht van de geconstateerde zaken:

- » Defecten/schades: een aantal schades, defecten zijn geconstateerd (ruiten kapot, kapot onderstel, ingedeukt armatuur, kapotte snuiver etc.). Deze dienen hersteld te worden als men een langere levensduur van de armaturen wil realiseren en onveilige situaties wil voorkomen;
- » Vuil: de armaturen zijn veelal vuil en er zitten veel insecten in;
- » Polycarbonaat oud en vergeeld: bij de meeste armaturen is het polycarbonaat vergeeld en breekbaar geworden vanwege ouderdom;
- » Bij vrijwel alle masten is sprake van afgebladderde verf, lichte roestplekken en/of zware roestplekken: om de lange levensduur van masten te kunnen garanderen is een grondige schilderbeurt nodig, dit zal de uitstraling van het geheel ook bevorderen. Het is onze mening dat dit voor een deel van de masten niet meer de moeite waard is.

Model armatuur

» Model Haagse Kap:	72
» Model Leidse Kap:	14
» Model Onbekend:	1

Type armatuur DE NOOD

» Classic:	86
------------	----

Soort muurarm/mast

» Haagse Mast:	73
» Onbekende Muurarm:	14

STATUS ARMATUREN

Aantal DE NOOD:	86
-----------------	----

Status

» In orde:	0
» Verouderd:	86
» Schade:	16
» Overig:	0
» Zware schade/Vervangen:	1

STATUS MASTEN

Aantal:	73
---------	----

Status

» In orde:	1
» Scheef:	10
» Lichte Roest:	6
» Zware Roest/vervangen:	66
»	

STATUS MUURARMEN

Aantal:	14
---------	----

Status

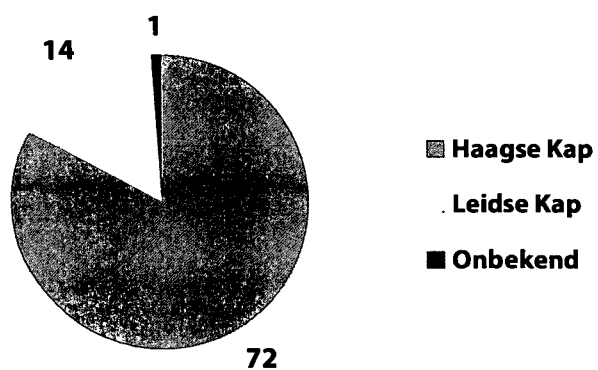
» In orde:	14
» Lichte roest:	14

TYPE VERLICHTING

» PLC 2P 26W:	87
---------------	----

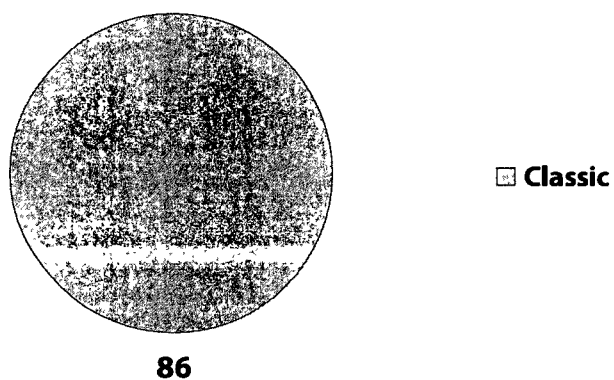
De feiten en cijfers in deze paragraaf vermeldt, worden hierna in grafieken weergegeven.

GEÏNSPECTEERDE MODELLEN

Tabel 1. | Geïnspecteerde modellen

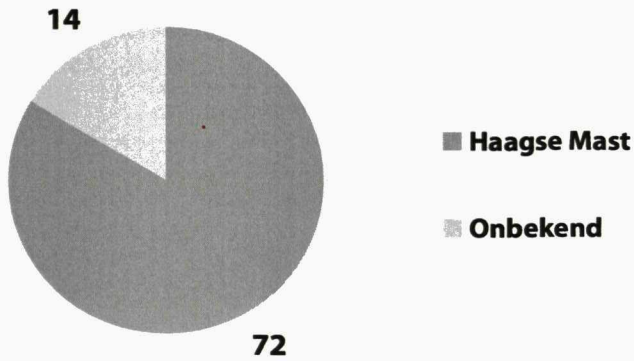
TYPE MODEL DE NOOD®

Tabel 2. | Type Model DE NOOD®

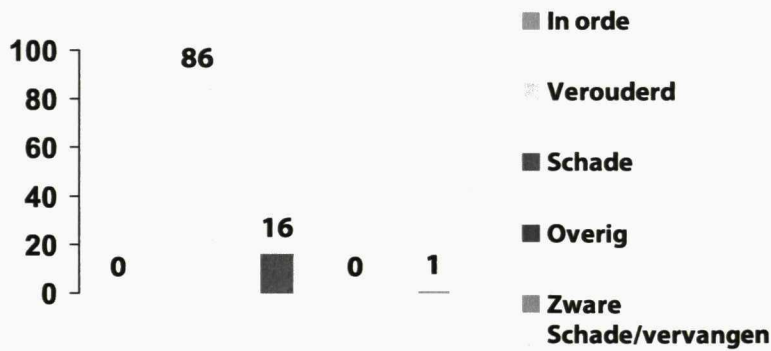

Haarlem

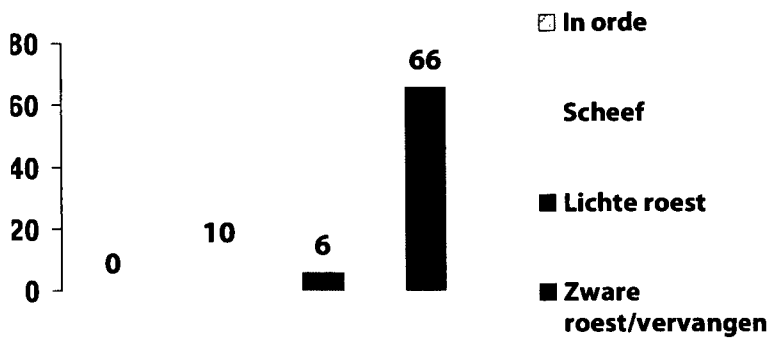
Tabel 3. | Soort mast of muurarm

STATUS ARMATUREN

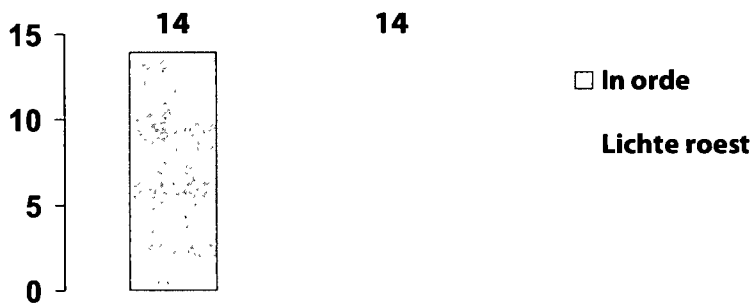
Tabel 4. | Status armaturen

STATUS MASTEN

Tabel 5. | Status masten

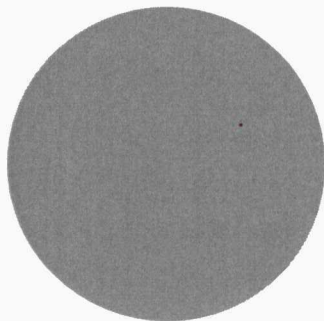
STATUS MUURARMEN

Tabel 6. | Status muurarmen

Haarlem

87

■ PLC 2P 26W

Tabel 7. | Type verlichting

3

Hieronder doen we een aantal aanbevelingen die er aan bij kunnen dragen de kwaliteit van uw verlichting te verbeteren. Hierbij komen aspecten als uitstraling, reparatie defecten, vervangbaarheid en energiebesparing aan de orde.

AANBEVELING - 1

Upgraden naar de nieuwste richtlijnen en een hogere IP-waarde door aanschaf Elegance modellen.

AANBEVELING – 2

Vervanging van 66 masten en uitvoeren van vakkundige schilderbeurt voor de overige masten (zie ook ons schilder advies in de bijlage).

AANBEVELING – 3

Indien aanschaf nieuwe modellen niet tot de mogelijkheden behoort dan zou een grondige renovatie te adviseren zijn.

Offerte

Naar aanleiding van de bespreking van dit Inventarisatie Rapport kunt u in overleg met uw accountmanager van DE NOOD eventuele offertes aanvragen. Wij maken een bewuste keuze prijsaanbiedingen geen onderdeel van dit rapport uit te laten maken. Gezien de veelheid aan geboden informatie en mogelijk oplossingsrichtingen dient eerst de wens van de gemeente bepaald te worden alvorens wij u een gepaste aanbieding zouden kunnen doen.

Haarlem

gemeente Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003 PB Haarlem

D66-raadsfractie Haarlem
t.a.v. de heer P. Marselje

Datum 24 september 2012
Ons kenmerk WZ/DBT/2012/329439
Contactpersoon J. Regelink/J.J.M.E. de Vries
Doorkiesnummer 023 - 5113347 / 023 - 5113408
E-mail j.regelink@haarlem.nl / jjmevries@haarlem.nl
Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO inzake straatlantaarns in historisch Spaarndam

Geachte heer Marselje,

Op 19 augustus 2012 heeft u vragen gesteld ex artikel 38 RvO inzake de staat van de straatlantaarns in historisch Spaarndam. Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen. Hieronder is steeds uw vraag cursief weergegeven waarna het antwoord van het college volgt. Voor een compleet beeld van de context voegen wij uw brief bij deze antwoordbrief.

Zijn er afspraken met Spaarnelanden over het reinigen van de lantaarns en het herstellen van de schade?

Nee, deze afspraken zijn er niet met Spaarnelanden. De lantaarns worden elke drie/vier jaar gereinigd, bij het vervangen van de lampen. Dit reinigen maakt onderdeel uit van het contract met de aannemer die de lampen vervangt.

Zo ja, welke?

Zie antwoord op vorige vraag.

Zo ja, hoe en hoe vaak wordt het nakomen van die afspraken door de gemeente gecontroleerd?

Zie antwoord op vorige vraag.

Vindt u met D66 dat de grote stickers op de lantaarns in dit beschermde dorpsgezicht een ongelofelijke aanfluiting zijn?

De stickers op de lantaarns zijn er zodat mensen makkelijker storingen kunnen doorgeven, en wij deze sneller kunnen oplossen. Elders in de stad zijn op historische lantaarns stickers geplaatst op koperen plaatjes die onder de lantaarns

Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden.
Bezoekadres: Zuider Buiten Spaarne 22, Haarlem
www.haarlem.nl

Haarlem

2

zijn bevestigd. Hierover zijn in 2011 door de VVD-fractie opmerkingen gemaakt, waarna we deze methode niet meer verder toepassen.

Welke maatregelen denkt u te nemen om de wijze van nummering te wijzigen naar een esthetisch wel verantwoorde aanduiding?

We hebben recentelijk met de leverancier van onze stickers een model gemaakt waarbij het onbedrukte witte vlak in de sticker doorzichtig geworden is. We gaan nu proeven doen met deze doorzichtige stickers, die minimaal opvallen maar wel leesbaar zijn.

Welke maatregelen denkt u te nemen om tot het reinigen van de lantaarns te (doen) komen?

De beschadigingen en vervuiling aan de lantaarns in Spaarndam zijn zo oud dat deze niet meer te reinigen zijn. Om deze weg te nemen zouden we de ramen van de lantaarns moeten vervangen.

Welke maatregelen denkt u te nemen om tot herstel van schade aan de lantaarns te (doen) komen?

Het is niet bij alle scheve lantaarns mogelijk om deze weer recht op de mast te zetten, dat is afhankelijk van de manier van bevestiging. Uit recent onderzoek (zie bijlage B.) is gebleken dat een aanzienlijk deel de lantaarns niet meer te repareren is, en geheel moet worden vervangen. Sommige lantaarns zijn gewoon op. Een proef met het restaureren/reviseren van één exemplaar heeft dan ook niet tot het gewenste resultaat geleid.

Bij het vervangen van de lantaarns kunnen we lantaarns plaatsen die er wel uitzien als oude lantaarns, maar gebruik maken van de nieuwste lichttechnieken. Deze vervanging heeft de afgelopen twee jaar ook plaats gehad in de historische binnenstad o.a. de Riviervis- en de Grote Markt. Hier is bij vervanging het type lichtmast Bakenes geplaatst in combinatie met de Haarlem lantaarn.

Op welke korte termijn denk u dit alles uit te (doen) voeren?

Voor de vervanging is nog geen concrete planning bekend. Deze is mede afhankelijk van de omvang van de vervanging van poreuze gasleidingen en elektrakabels door Liander in de historische kern van Spaarndam (in 2012-2013), maar wordt ook beïnvloed door de bezuinigingen waarvoor de gemeente zich gesteld ziet. Indien in de historische kern bij de werkzaamheden van Liander aangesloten kan worden dan doet zich wel een kans voor in het kader van werk-met-werk maken.

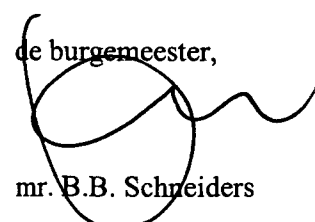
Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders.

de secretaris,

ing. S.M.M. Borgers

de burgemeester,

mr. B.B. Schreiders